

# Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 30.11.1972, sp. zn. 4 Tz 64/72, ECLI:CZ:NS:1972:4.TZ.64.1972.1

**Číslo:** 44/1973

**Právní věta:** Zákonné zástavní právo podle § 31 zák. č. 36/1953 Sb. váznoucí na věci podléhající celní kontrole je důvodem vydání věci celnici podle § 80 odst. 1 druhá věta tr. ř. Toto rozhodnutí činí v řízení před soudem předseda senátu (samosoudce).

**Soud:** Nejvyšší soud České soc. rep.

**Datum rozhodnutí:** 30.11.1972

**Spisová značka:** 4 Tz 64/72

**Číslo rozhodnutí:** 44

**Číslo sešitu:** 6

**Typ rozhodnutí:** Rozhodnutí

**Hesla:** Dokazování v trestním řízení, Věc doličná, Vydání věci

**Předpisy:** 140/1961 Sb. § 146 ods. 1 141/1961 Sb. § 80 ods. 1 40/1964 Sb. § 278 36/1953 Sb. § 28 § 31

**Druh:** Rozhodnutí ve věcech trestních

**Sbírkový text rozhodnutí:**

*Č. 44/1973 sb. rozh.*

Zákonné zástavní právo podle § 31 zák. č. 36/1953 Sb. váznoucí na věci podléhající celní kontrole je důvodem vydání věci celnici podle § 80 odst. 1 druhá věta tr. ř. Toto rozhodnutí činí v řízení před soudem předseda senátu (samosoudce).

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR z 30. 11. 1972 sp. zn. [4 Tz 64/72.](#))

Pravomocný rozsudkem okresního soudu v Teplicích ze dne 15. 5. 1970 čj. 5 T 240/70 byl obviněný uznán vinným trestným činem ohrožení devizového hospodářství podle § 146 odst. 1 tr. zák., jehož se dopustil tím, že dne 20. 3. 1969 v Praze koupil od jugoslávského státního občana, tedy devizového cizince, ojetý osobní automobil zn. Ford - Taunus SPZ M 903346 a v rozporu s devizovými předpisy mu zaplatil v hotovosti 32 000 Kčs, přičemž tato koupě byla maskována fingovanou darovací smlouvou. Za to byl odsouzen k podmíněnému trestu odnětí svobody v trvání osmi měsíců. Uvedený automobil byl dne 28. 1. 1969 jako věc důležitá pro trestní řízení vzat do úschovy oddělením vyšetřování městské prokuratury v Praze. O vrácení automobilu soudem rozhodnuto nebylo; rovněž nebylo rozsudkem vysloveno jeho propadnutí. Nedošlo ani k jeho zabrání.

Celnice Praha požádala dopisem o předání uvedeného motorového vozidla s odůvodněním, že na vozidle vázne nárok čs. státu na celní náhradu ve výši 29 380 Kčs a že vozidlo bude prodáno na její úhradu.

Usnesením městského prokurátora v Praze ze dne 31. 5. 1971 čj. Kv 311/69 bylo rozhodnuto, že uvedené motorové vozidlo se podle § 80 odst. 1 tr. ř. vydává Celnici Praha, poněvadž její právo ve smyslu zákona č. 36/1953 Sb. a vyhl. min. zahraničního obchodu č. 82/1961 Sb. je nepochybné.

Ke stížnosti pro porušení zákona podané generálním prokurátorem České socialistické republiky Nejvyšší soud České socialistické republiky rozsudkem ze dne 25. 11. 1971, sp. zn. 11 Tz 80/71 uvedené usnesení zrušil a přikázal okresnímu soudu v Teplicích jako příslušnému, aby o věci jednal a rozhodl. Toto rozhodnutí odůvodnil Nejvyšší soud poukazem na to, že v daném případě se trestní řízení dostalo do stadia řízení před soudem a že k rozhodnutí podle § 80 odst. 1, 3 tr. ř. není příslušný orgán přípravného řízení, ale soud, a to okresní soud v Teplicích, který ve vlastní věci rozhodl.

Okresní soud v Teplicích usnesením ze dne 22. 4. 1972 č. j. 5 T 240/70 rozhodl tak, že uvedené motorové vozidlo se dává do úschovy státnímu notářství pro Prahu 6 a Celnici Praha upozornil, aby své nároky uplatnila v řízení ve věcech občanskoprávních. Toto usnesení se stalo pravomocným dne 6. 5. 1972.

K stížnosti pro porušení zákona zrušil Nejvyšší soud ČSR rozhodnutí okresního soudu a rozhodl, že se uvedený automobil vydává podle § 80 odst. 1 tr. ř. Celnici Praha.

Z odůvodnění:

Z ustanovení § 80 odst. 1 tr. ř., které upravuje postup soudu při rozhodování o věci, která byla jako věc důležitá pro trestní řízení podle § 78 tr. ř. někým vydána anebo podle § 79 tr. ř. někomu odňata, plyne, že taková věc za předpokladu, že ji není třeba k dalšímu řízení a nepřichází v úvahu její propadnutí nebo zabrání, se vrátí tomu, kdo ji vydal nebo komu byla odňata. Vydání věci jiné osobě přichází v úvahu jen za předpokladu, že taková osoba právo na věc uplatní a že o tomto jejím právu není pochyb. Jestliže vzniknou o uplatněném právu pochybnosti, uloží se věc do úschovy státního notářství a osoba, která si na věc činí nárok, se upozorní, aby jej uplatnila v řízení ve věcech občanskoprávních.

Právem na věc ve smyslu druhé věty § 80 odst. 1 tr. ř. je třeba rozumět každé právo, které umožňuje jiné osobě, odlišné od toho, kdo věc vydal nebo komu byla odňata, s věcí nakládat ať již na základě skutečností stanovených zákonem, nebo na základě smlouvy, dědění nebo rozhodnutí státního orgánu. Patří sem především vlastnické právo, dále právo věc užívat, právo mít věc v úschově, právo na základě svěřeni věci při obstarávání služeb, zadržovací právo podle § 278 obč. zák., případně podle § 28 zák. č. 36/1953 Sb. atp.

V posuzovaném případě z hlediska podmínek § 80 odst. 1 tr. ř. je nepochybné, že uvedené motorové vozidlo bylo vydáno odsouzeným a jako věc důležitá pro trestní řízení bylo vzato do úschovy oddělením vyšetřování městské prokuratury v Praze, že tohoto vozidla není již třeba k dalšímu řízení, neboť trestní stíhání bylo pravomocně skončeno a že nepřichází v úvahu propadnutí ani zabrání tohoto vozidla. Z obsahu trestního spisu je dále zřejmé, že na toto vozidlo uplatnila nárok Celnice v Praze a odůvodnila jej poukazem na to, že na něm vázne nárok československého státu z titulu celní náhrady ve výši 29 380 Kčs.

Okresní soud, ačkoliv zjistil uvedené skutečnosti, dospěl k závěru, že vozidlo by mělo být vráceno odsouzenému, který je vydal, že však to nepřichází v úvahu proto, že na vozidle vázne pohledávka

Celnice v Praze. V zájmu této pohledávky okresní soud rozhodl, že uvedené vozidlo se ukládá do úschovy státního notářství a Celnice v Praze se upozorňuje, aby své nároky proti odsouzenému uplatnila v řízení ve věcech občanskoprávních.

Okresní soud se dopustil zásadního pochybení v tom, že se vůbec nezabýval otázkou, zda nárok na uvedené vozidlo, který uplatnila Celnice v Praze, je oprávněný. Kdyby se totiž ukázalo, že ohledně práva Celnice není pochyb, muselo by být vozidlo vydáno této organizaci podle ustanovení § 80 odst. 1, druhé věty tr. ř. V tomto směru okresní soud sice v napadeném usnesení cituje příslušná ustanovení celního zákona č. 36/1953 Sb., avšak nevyvodil z nich žádné závěry.

Celní zákon č. 36/1953 Sb. v § 28 odst. 1 stanoví, že v případě jestliže zboží uniklo nebo se vyhnulo celní kontrole nebo se naložilo se zbožím nedovoleným způsobem, je celní správa oprávněna zboží stíhat a bez ohledu na práva třetích osob je zadržet, aby se zajistilo další řízení, zejména vyměření a vybrání celní náhrady. Ustanovení § 31 tohoto zákona pak uvádí, že pro celní náhradu vázne na zboží podléhající celní kontrole zákonné zástavní právo, dokud je má u sebe celní správa nebo osoba povinná k náhradě nebo nabyvatel zboží, jemuž může být zboží podle § 28 zadrženo. Podle ustanovení § 5 vyhl. č. 82/1961 Sb., kterou se provádí celní zákon, jsou mimo jiné orgány i soudy povinny poskytnout v mezích své působnosti orgánům celní správy účinnou pomoc při provádění celního zákona a předpisů podle něho vydaných, zvláště při stíhání zboží, které uniklo nebo se vyhnulo celní kontrole.

Bylo bezpečně zjištěno, že uvedený automobil byl odsouzeným koupen od devizového cizozemce, přičemž koupě byla maskována fingovanou darovací smlouvou. Z dopisu Celnice Praha ze dne 7. 9. 1970, který byl okresnímu soudu v Teplicích v řízení o vydání uvedeného motorového vozidla znám, je zřejmé i to, že dovozní povolení vydané na toto motorové vozidlo bylo zrušeno a odsouzený byl Celnicí v Praze vyzván, aby vozidlo této celnici předal. Z těchto okolností tedy jasně vyplývá, že ohledně tohoto motorového vozidla jde o zboží, jímž bylo i z hlediska celního zákona naloženo nedovoleným způsobem a v důsledku toho přísluší Celnici v Praze ve smyslu shora citovaných ustanovení celního zákona právo vozidlo zadržet za účelem vybrání celní náhrady. Pro toto právo vázne také ve prospěch uvedené organizace na vozidle zákonné zástavní právo podle § 31 cit. zákona. Tím je právo této organizace na uvedené motorové vozidlo nepochybně prokázáno, a proto jí mělo být podle § 80 odst. 1 tr. ř. předmětné motorové vozidlo vydáno.

Když tedy okresní soud rozhodl, že se uvedené motorové vozidlo ukládá do úschovy státního notářství, porušil zákon v ustanovení § 80 odst. 1 tr. ř. K tomu je třeba ještě uvést, že okresní soud při tomto rozhodnutí vycházel rovněž z nesprávného předpokladu, když uložil zmíněné motorové vozidlo do úschovy státního notářství proto, aby zajistil pohledávku celní správy. Z ustanovení § 80 odst. 1 poslední věty tr. ř. vyplývá, že uložit věc do úschovy státního notářství lze jen za předpokladu, že jsou tu pochybnosti o uplatněném právu jiné osoby. Uložení věci proto nepřichází v úvahu za účelem zajištění práva jiné osoby na věc, které jinak je nepochybné.